

26 מלחמה

מלחמה

ה' - ה' : קרבן סימון... (ה' : ה' : ה')

מלחמה (ה' : ה' : ה') - ה' : ה' : ה'

ה' : ה' : ה' : ה' : ה'

ה' : ה' : ה' : ה' : ה'

ה' : ה' : ה' : ה' : ה'

ה' : ה' : ה' : ה' : ה'

ה' : ה' : ה' : ה' : ה'

ה' : ה' : ה' : ה' : ה'

נימוקי יוסף מסכת בבא קמא דף יא עמוד א... אבל זק נפקא לן מריבויא לחייב אפילו באונס ובשוגג דאי במזיד הא כתיב עין תחת עין לחייב בזק אייתר תחת בפצע תחת פצע לרבו"י דאפילו באונס ובשוגג חייב בזק דגבי זק כתיב ומיהו באונס דאמרן דחייב בזק היינו שאינו אונס גמור [ממש] כגון היתה לו אבן בחיקו אף על פי שלא הכירה מעולם משום דאיבעי ליה למיחש שמא הניח איזה דבר בחיקו ושכחו אבל אונס גמור כגון הא דירושלמי שבא חברו [וישן] אצלו פטור כדאמרן דרחמנא פטריה דכתיב ולנערה לא תעשה דבר...

חידושי הרמב"ן מסכת בבא מציעא דף פב עמוד ב... ומצאתי בתוס' בב"ק (כ"ז ב') שמפרשים אותה משום אדם המזיק, וא"כ למה פטרוהו לדברי האומר אנוס הוא והלא אדם מועד לעולם בין באונס בין ברצון, והם השיבו שאינו חייב באונסין גדולים וסמכו אותה מן הירו' שאמרו ביטן ובא חברו וישן אצלו הוא המועד, ואי אפשר להעמידה דהתם משום דשני פשע בעצמו, וכן מה שאמרו באם היה בעל קורה ראשון ובעל חבית אחרון וכולה מתני', וכן מה שאמרו לפי שאין דרכן של בני אדם להתבונן בדרכים, כלם כשהם אדם המזיק משום פשיעה דניזק פטרו בהם, או שהם בור וכגון שהלה נתקל בו, ואין להאריך כאן, ועוד הביאו טבח אומן שקלקל דפטור בחנם ואמאי אדם מזיק הוא, וכי נמי סבירא לן אנוס הוא ליחייב, וזה ודאי קשה עליהם דכיון דמיחייב בשכר אלמא כעין גנבה ואבדה הוא ולא אונס גדול ולא אונס קטן הוא ופטרוהו בחנם, אלא שאין באומן הטועה במלאכתו משום מזיק, וסוף דבר כיון שהזכירו חכמים באונס נזקין אבן מונחת בחיקו ולא הכיר בה מעולם (ב"ק כ"ו ב'), ונפל מן הגג ברוח שאינה מצויה (שם כ"ז א') הרי הזכירו סוף האונסין כלם, דרוח שאינה מצויה אפילו כאותה של אליהו במשמע, דרוח מצויה הזכירו לענין ש"ח אבל רוח שאינה מצויה לא הזכירו בתלמוד אלא לענין אונס דהוא מן האונסין הגדולים שבועלם, ואין כאן מקום להאריך בזה יותר מדאי.

רמב"ם הלכות חובל ומזיק פרק א הלכה יא-יב

אדם מועד לעולם בין שוגג בין מזיד בין ער בין ישן בין שכור אם חבל בחבירו או הזיק ממון חבירו משלם מן היפה שבנכסיו. במה דברים אמורים שהישן חייב לשלם בשנים שישנו כאחד ונתהפך אחד מהן והזיק את חבירו או קרע בגדו אבל אם היה אחד ישן ובא אחר ושכב בצדו זה שבא באחרונה הוא המועד ואם הזיקו הישן פטור, וכן אם הניח כלי בצד הישן ושברו הישן, פטור שזה שהניחו הוא המועד שפשע.

מי שנפל מן הגג ברוח מצויה והזיק חייב בארבעה דברים ופטור מן הבושת, נפל ברוח שאינה מצויה חייב בזק בלבד ופטור מארבעה דברים, ואם נתהפך חייב בכל אף בבושת, שכל המתכוין להזיק אף על פי שלא נתכוון לבייש חייב בבושת.

רמב"ם הלכות חובל ומזיק פרק ו הלכה א

המזיק ממון חבירו חייב לשלם זק שלם, בין שהיה שוגג בין שהיה אנוס הרי הוא כמזיד, כיצד, נפל מן הגג ושבר את הכלים או שנתקל כשהוא מהלך ונפל על הכלי ושברו חייב זק שלם, של ומכה בהמה ישלמנה ולא חלק הכתוב בין שוגג למזיד

רמב"ם הלכות חובל ומזיק פרק ו הלכה ד

היה עולה בסולם ונשמטה שליבה מתחתיו ונפלה והזיקה, אם לא היתה מהודקת וחזקה חייב ואם היתה חזקה ומהודקת ונשמטה או שהתליעה הרי זה פטור שזו מכה בידי שמים היא, וכן כל כיוצא בזה, וכל אלו הדברים ברשות הניזק אבל ברשות המזיק פטור עד שיתכוין להזיק כמו שביארנו.

+השגת הראב"ד/ו ואם היתה חזקה ומהודקת ונשמטה או שהתליעה ה"ז פטור שזו מכה בידי שמים היא. א"א תמה אני מאי שנא אונס זה מרוח שאינה מצויה ומן הישן ובגמרא משמע דלא איתלע אונס דאי איתלע לאו אונס+.

רמב"ם הלכות חובל ומזיק פרק ה הלכה ו-ז

הודה החובל שהוא חבל משלם חמשה דברים, שהרי העדים היו שם שנכנס לתוך ידו שלם בשעת המריבה ויצא חבול, אבל אם לא היו שם עדים כלל והוא אומר חבלת בי והודה מעצמו פטור מן הזק ומן הצער וחייב בשבת ב ובושת וריפוי על פי עצמו, לפיכך אם כפר ואמר לא חבלתי נשבע שבועת הסת.

ולמה משלם אדם שלשה דברים אלו על פי עצמו, שהשבת והריפוי ממון הוא ואינו קנס, שאם לא יתן לו הרי חסרו ממון שהוא מתרפא בו ובטל ממלאכתו, והבושת לא הגיעה לו אלא בשעה שהודה בפניו שהוא חבל בו, שהנחבל שלא חבל בו בפני בני אדם אין לו בושת והודאתו בבית דין היא שביישה אותו.